

Immigració i emergència lingüística

written by Isidre Granyer | 28 de setembre de 2025

En un article anterior d'aquesta publicació, [La creativitat adaptativa](#), ja s'hi tractava d'una possible relació entre la davallada del català i la immigració. En aquest article vull demostrar que el procés de substitució lingüística no és tan sols un problema demogràfic sinó, bàsicament, un problema polític. M'explico: si hi ha substitució lingüística no és un efecte conseqüència de la immigració sinó fruit d'unes polítiques que s'apliquen a *Catalunya* a tal efecte. Això no treu que aquesta arribada massiva de nouvinguts, sobretot si la integració es fa en castellà i a Espanya, no sigui un agent multiplicador de l'eficiència de tals polítiques, però que amb d'altres polítiques d'acollida i de protecció de la llengua, almenys pel que refereix a l'estat de la llengua, els resultats podrien ser del tot diferents. Tampoc vull tractar en aquest article cap dels altres problemes que comporta un augment tant exagerat de la població en tant poc temps. O és que algú es pensa que incrementar tant de cop la població això no tensarà la sanitat, l'habitatge, l'ensenyament i molts més altres camps?

Observació: En aquest article el terme «*Catalunya*» caldrà entendre'l com «**Comunitat Autònoma Espanyola de Catalunya**» (per això, escrit *en cursiva*).

Per a justificar l'objectiu del present escrit empraré dades de l'**Idescat**, que les obtenen, segons acrediten al seu lloc web, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE (*Instituto Nacional de Estadística*), i de l'**Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població (EULP)**, tot entrecreuant-les per treure'n les conclusions.

En primer lloc, mostro la taula que he creat a partir de les

dades de l'Idescat de l'evolució dels [Naixements](#), [Defuncions](#) i [Població](#) total de *Catalunya* des de l'any 2003 al 2023 (per adaptar-ho a la sèrie temporal de les dades de l'EULP):

	NAIXEMENTS	DEFUNCIONS	CREIXEMENT		POBLACIÓ (*)	INCREMENT (*)
2003	54.217	60.076	-5.859		6.590,4	
2004	76.687	57.096	19.591		6.734,7	144,3
2005	79.547	61.129	18.418		6.887,7	153,0
2006	82.077	57.256	24.821		7.018,8	131,1
2007	83.716	59.352	24.364		7.170,8	152,0
2008	89.024	59.485	29.539		7.308,8	138,0
2009	84.849	59.644	25.205		7.378,5	69,7
2010	84.015	59.069	24.946		7.406,6	28,1
2011	80.861	56.586	24.275		7.431,5	24,9
2012	77.438	62.977	14.461		7.421,5	-10,0
2013	71.591	60.807	10.784		7.371,3	-50,2
2014	71.589	61.319	10.270		7.324,7	-46,6
2015	70.450	64.866	5.584		7.317,2	-7,5
2016	68.974	63.289	5.685		7.339,8	22,6
2017	66.803	66.165	638		7.375,6	35,8
2018	63.566	66.562	-2.996		7.450,5	74,9
2019	61.548	64.547	-2.999		7.532,5	82,0
2020	58.464	79.784	-21.320		7.569,2	36,7
2021	57.634	69.742	-12.108		7.670,1	100,9
2022	56.382	70.706	-14.324		7.751,6	81,5
2023	54.217	67.662	-13.445		7.888,5	136,9
SUMES:	1.493.649	1.328.119	165.530			1.298,1
					(*) En milers d'habitants	

El més destacable és que pel creixement intern (em refereixo a naixements menys defuncions) obtenim un increment minso de la població, un 2,5% ($= 165.535 / 6.590.400$). Ara bé, així com tots els naixements passen a computar com població interna, no totes les morts a *Catalunya* són de gent nascuda a *Catalunya*. Com que la relació entre població nascuda a *Catalunya* i nascuda fora és bastant constant i de mitjana un 64%, podem suposar que només el 64% de les morts és deguda a població nascuda a *Catalunya*. Calculant ens surt un increment de població d'un 10%. Però si ens fixem en la taula, des del 2018 les defuncions superen els naixements. Qualsevol comunitat amb més morts que naixements minva. Per tant, a partir del 2018 tot el creixement de la població de *Catalunya* és atribuïble a immigració (512.900 nousvinguts des del 2018, un increment del 7% des del 2017).

Relació població nascuda a Catalunya i a fora del 2003 al 2023 segons EULP.

2003: 66,03%
2008: 62,76%
2013: 63,69%
2018: 64,71%
2023: 62,97%

Mitjana: 64%

Creixement intern = $1.493.649 - (1.328.119 \cdot 0,64) = 643.653$

Increment Població (respecte 2003) = $643.653 / 6.590.400 = 0,1 = 10\%$

L'EULP dona la dada que l'increment de població nascuda a *Catalunya* en aquest període és d'un 12,4%, no gaire diferent. En canvi, el creixement total de la població en aquest període va ser d'un 19,7% ($= 1.298.100 / 6.590.400$). L'EULP en dona un 18%, un increment bastant proper. Per tant, es pot afirmar que una bona part de la població de *Catalunya* va augmentar per una aflluència de població externa, és a dir, per immigració.

Abans de continuar, però, un parell de comentaris sobre l'EULP:

El **primer**, les dades de la població en l'enquesta no són idèntiques a les dades obtingudes al web de l'Idescat (encara que no gaire diferents). Quantitativament presenten una certa divergència però qualitativament són equivalents (una divergència bastant constant, per sota, i no significativa).

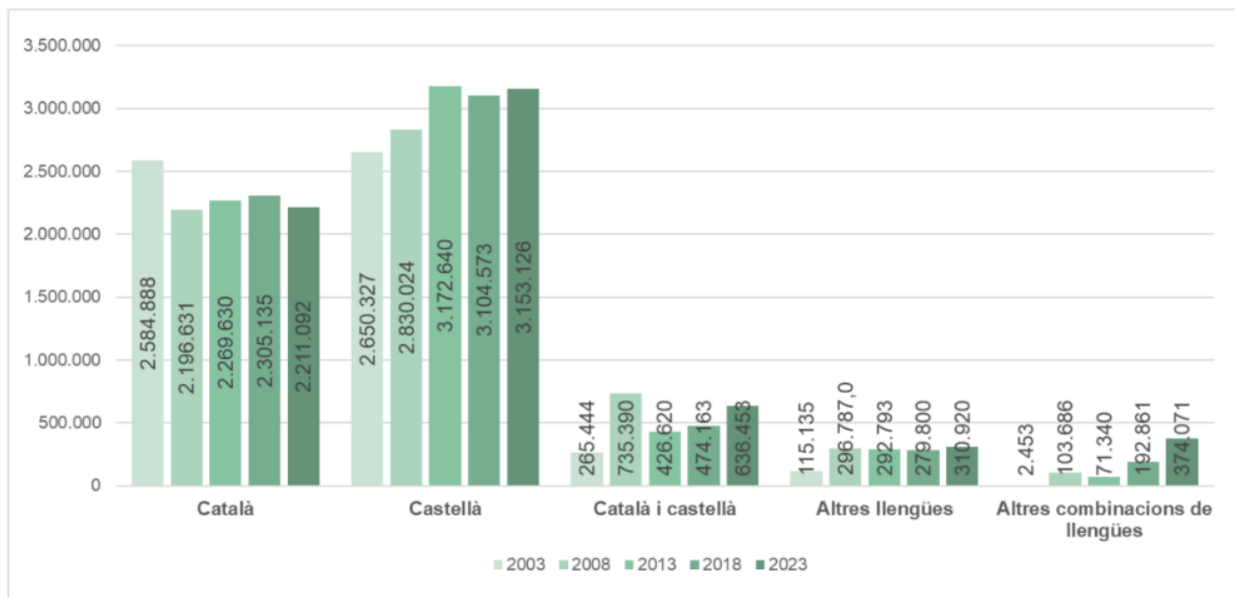
I el **segon**: es troba a faltar la gràfica de «**Coneixement del català**» mostrant l'evolució del percentatge de coneixement del català des de l'any 2003 al 2023 talment com hi són les del castellà, anglès i francès. No s'entén que ometin la que potser és la més interessant pel tema de l'estudi. Per solucionar aquesta mancança he creat la següent taula comparativa dels percentatges de coneixement pel català i castellà.

TAULA CONEIXEMENT DE CATALÀ I CASTELLÀ								
	Entendre'l		Parlar-lo		Llegir-lo		Escriure'l	
	Català	Castellà	Català	Castellà	Català	Castellà	Català	Castellà
2003	96,51%		81,56%		88,97%		58,79%	
2008	94,64%	99,9%	78,27%	99,7%	81,69%	97,4%	61,78%	95,6%
2013	94,34%	99,8%	80,39%	99,7%	82,40%	97,4%	69,39%	95,9%
2018	94,39%	99,8%	81,22%	99,5%	85,54%	98,5%	65,30%	97,6%
2023	93,40%	99,6%	80,39%	99,2%	84,15%	97,5%	65,56%	94,6%

De l'*Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població* la dada més cridanera, i la que es va esbombar més, va ser la pèrdua de parlants habituals del català (es mostra a la gràfica de més avall). En concret, les dades ens donen que el 2003 el català era la llengua d'ús habitual d'un 46% ($= 2.584.888 / 5.619.500$) de la població, el 2018 un 36,1% ($= 2.305.135 / 6.386.600$) i el 2023 un 32,6% ($= 2.211.092 / 6.785.100$). De les dades se'n dedueix una pèrdua de 373.796 parlants habituals del català del 2003 al 2023, que es correspon a una pèrdua del 14,46% ($= 373.796 / 2.584.888$), en percentatge. De la mateixa manera, el castellà parteix d'un 47% ($= 2.650.327 / 5.619.500$) de parlants al 2003 fins al 46,5% ($= 3.153.126 / 6.785.100$) del 2023, guanyant 502.799 parlants habituals, el que implica un increment del 19% ($= 502.799 / 2.650.327$) de parlants en el període.

Si mirem la gràfica inferior també ens adonarem que on també hi ha un increment molt notable és en la gent que diu que la seva llengua habitual és tant el català com el castellà. Es passa de 265.444 persones a 636.453, més que doblat, pràcticament un 140%. Un increment en número de persones de 371.009 molt proper als 373.796 de pèrdua de parlants habituals del català. El problema és que en els processos de substitució lingüística la fase de bilingüisme és transitòria i la llengua minoritzada sempre acaba perdent aquests parlants. Aquesta dada, per tant, ens mostra, i ens fa evident, que el que estem presenciant és un procés de substitució lingüística.

Evolució dels percentatges de persones ≥15a entre 2003 i 2023 segons la seva llengua habitual. Percentatges.

Sobten les **dades d'ús habitual** amb les dades del **Coneixement del català**, sobretot quan mirem l'apartat de «**Parlar-lo**», on l'enquesta mostra que el català el parla al voltant d'un 80% de la població al llarg de la sèrie. Entrellaçant les dades tenim un sector de població molt gran (el que va del 32% fins al 80% el 2023) que tot i que parla català (o almenys això declara), no el fa servir de manera habitual (almenys en exclusiva, com també hem tractat abans).

El que les dades ens mostren, per tant, és que malgrat aquesta arribada massiva i constant d'immigrants, un 80% de la població declara parlar el català i on sí que hi ha una baixada gradual i constant és en l'ús habitual de la llengua. El problema del català no és d'ensenyament (com ens vol fer creure *el govern de tothom*) sinó d'ús. En conseqüència, les noves mesures polítiques no han d'anar encaminades a reforçar l'ensenyament de la llengua sinó a difondre i expandir-ne l'ús, que és on tenim el problema. I des del govern és clar que s'hi pot fer-hi quelcom; és més, s'hi pot fer molt.

Exemples de mesures que ja es podrien promoure:

1. Establir l'obligatorietat de fer servir únicament i

exclusiva el català a tots els treballadors de la Generalitat (siguin funcionaris o subcontractats) mentre estiguin exercint en les seves funcions.

2. Subvencionar o invertir només en projectes audiovisuals catalans (realitzats per persones o empreses catalanes) i en llengua catalana.
3. Garantir el compliment total de les lleis de protecció del català vigents actualment.

És clar que per restaurar completament el català com a llengua comuna només es podrà fer des d'una Catalunya independent, que és l'única manera d'aplicar les mesures que cal per a assolir-ho:

- Imposar que el 90% (o més) de tot el contingut audiovisual ofert al territori sigui en català.
- Establir el català com a única llengua vàlida legalment al territori, sigui a nivell comercial, empresarial, legal, etc. (que només tinguin valor legal els textos redactats en català o amb una traducció al català homologada).
- Establir el català com a llengua única de totes les administracions del territori i com a llengua vehicular única en tot l'ensenyament (de l'infantil a l'universitari).
- Garantir el dret de tot català, per llei, a ser atès en català, en qualsevol àmbit, a tot el país.

Si el país es castellanitza (perquè aquesta davallada en l'ús social de la llengua ho fa en favor de l'ús del castellà) no és, en essència, un problema fruit d'una immigració. Les verdaderes causes cal cercar-les en altres factors i no aturar-se en una primera lectura i una anàlisi superficial. Cal tenir sempre en ment que ells cerquen «*conseguir el efecto sin que se note el cuidado*». El problema de la immigració (en quant a la llengua) és que, en essència, s'integren en castellà -i de retruc ho fan com a espanyols, adoptant com a llengua habitual el castellà- i no pas en català, primer pas

per a una integració com a catalans, tal com esdevindria en una *Catalunya* no ocupada/colonitzada (i, de fet, tal com passava *de facto* fins als inicis del segle XX). Que el nombre de parlants declarat romanguí constant al voltant del 80%, ens diu que la gent que arriba també aprèn la llengua (malgrat un 20% estructural que no ho fa). Si el castellà s'està expandint no solament és atribuïble a una arribada de castellanoparlants, sinó que hi ha tot un seguit de factors que propicien que aquesta gent no s'acabi integrant com a catalans i que, sobretot, no tingui la necessitat de fer servir el català, problema que en realitat afecta tant als nouvinguts com els autòctons (de fet, es posen traves a fer servir el català pels temes vitals de la gent -per exemple, tots els tràmits legals o administratius que només es poden fer en administracions espanyoles i en castellà-). Per això el català només reula en l'ús.

El fet que en un territori s'estengui una llengua estrangera mai és un fet natural. Les llengües evolucionen però quan es produeix una substitució és, o bé per una substitució de la població o bé la població canvia la llengua pròpia (sense excloure una barreja de les dues). I canviar la llengua d'una població, al llarg de la història, ha estat el resultat d'una imposició, més o menys traumàtica. La gent mai no canvia la llengua per plaer, ni per prestigi -com diuen alguns. Les llengües es fan servir mentre són necessàries, només s'abandonen quan deixen de ser-ho; i els ocupants el que cerquen és que a la Nació Catalana només sigui necessari viure en castellà (imposant en tots els àmbits l'única llengua realment oficial; del lleure a la feina, del carrer a l'administració).

Per a solucionar un problema primer cal ser conscients de l'existència del problema però, alhora, també cal determinar quin és exactament el problema. Per molt que dupliquem, tripliquem, quadruplicuem,... les classes de català, l'únic que obtindrem serà més gent que coneix el català i no el fa

servir, perquè, en realitat, el problema és que, en paral·lel, no paren de posar cada cop més traves a fer servir el català.